ഗരുഡപുരാണമ്/ആചാരകാണ്ഡഃ/അധ്യായഃ 160

ശ്രീഗരുഡമഹാപുരാണമ് 160
ധന്വന്തരിരുവാച .
നിദാനം വിദ്രധേർവക്ഷ്യേ ഗുല്മസ്യ ശൃണു ശുശ്രുത ! .
ഭുക്തൈഃ പര്യുഷിതാത്യുഷ്ണശുഷ്കരൂക്ഷവിദാഹിഭിഃ .. 1,160.1 .
ധന്വന്തരിരുവാച .
നിദാനം വിദ്രധേർവക്ഷ്യേ ഗുല്മസ്യ ശൃണു ശുശ്രുത ! .
ഭുക്തൈഃ പര്യുഷിതാത്യുഷ്ണശുഷ്കരൂക്ഷവിദാഹിഭിഃ .. 1,160.1 ..

ജിഹ്മശയ്യാവിചേഷ്ടാഭിസ്തൈസ്തൈശ്ചാസൃക്പ്രദൂഷണൈഃ .
ദുഷ്ടസത്വങ്മാംസമേദോഽസ്ഥിമദാമൃഷ്ടോദരാശ്രയഃ .. 1,160.2 ..

യഃ ശോഥോ ബഹിരന്തശ്ച മഹാശൂലോ മഹാരുജഃ .
വൃത്തഃ സ്യാദായതോ യോ വാ സ്മൃതോ രോഗഃ സ വിദ്രധിഃ .. 1,160.3 ..

ദോഷൈഃ പൃഥക്സമുദിതൈഃ ശോണിതേന സ്ത്രതേന ച .
വഹതേ തത്ര തത്രാങ്ഗേ ദാരുണേ ഗ്രഥിതോഽസ്ത്രുതഃ .. 1,160.4 ..

അന്തരാ ദാരുണശ്ചൈവ ഗമ്ഭീരോ ഗുല്മവർധനഃ .
വല്മീകവത്സമുത്സ്ത്രാവീ ഹ്യഗ്നിമാന്ദ്യഞ്ച ജായതേ .. 1,160.5 ..

നാഭിബസ്തിയകൃത്പ്ലീഹക്ലോമഹൃത്കുക്ഷിവങ്ക്ഷണി .
ഹൃദയേ വേപമാനേ തു തത്രതത്രാതിതീവ്രരുക് .. 1,160.6 ..

ശ്യാമാരുണശിരോത്ഥാനപാകോ വിഷമസംസ്ഥിതിഃ .
സംജ്ഞാച്ഛേദഭ്രമാനാഹസ്യന്ദസർപണശബ്ദവാൻ .. 1,160.7 ..

രക്തതാമ്രാസിതഃ പിത്താത്തൃണ്മോഹജ്വരദാഹവാൻ .
ക്ഷിപ്തോത്ഥാനപ്രപാകശ്ച പാണ്ഡുഃ കണ്ഡൂയുതഃ കഫാത് .. 1,160.8 ..

സംക്ലേശശീതകസ്തമ്ഭജൃമ്ഭാരോചകഗൗരവാഃ .

ചിരോത്ഥാനോഽവിപാകശ്ച സംകീർണഃ സന്നിപാതജഃ .. 1,160.9 ..

സാമർഥ്യാച്ചാത്ര വിഡ്ഭേദോ ബാഹ്യാഭ്യന്തരലക്ഷണമ് .
കൃഷ്ണസ്ഫോടാവൃതശ്യാമസ്തീവ്രദാഹരുജാജ്വരഃ .. 1,160.10 ..

പിത്തലിങ്ഗോഽസൃജാ ബാഹ്യേ സ്ത്രീണാമേവ തഥാന്തരമ് .
ശസ്ത്രാദ്യൈരഭിഘാതോത്ഥരക്തൈശ്ച രോഗകാരണമ് .. 1,160.11 ..

ക്ഷതോത്ഥോ വായുനാ ക്ഷിപ്തഃ സ രക്തഃ പിത്തമീരയൻ .
പിത്താസൃഗ്ലക്ഷണം കുര്യാദ്വിദ്രധിം ഭൂര്യുപദ്രവമ് .. 1,160.12 ..

തേനോപദ്രവഭേദശ്ച സ്മൃതോഽധിഷ്ഠാനഭേദതഃ .
നാഭൗ ഹി ധ്മാതം ചേദ്ബസ്തൗ മൂത്രകൃച്ഛ്രഞ്ചജായതേ .. 1,160.13 ..

ശ്വാസപ്രശ്വാസരോധശ്ച പ്ലീഹായാമതിതൃട്പരമ് .
ഗലരോധശ്ച ക്ലോമ്നി സ്യാത്സർവാങ്ഗപ്രരുജാ ഹൃദി .. 1,160.14 ..

പ്രമോഹസ്തമകഃ കാസൗ ഹൃദയോദ്ഘട്ടനന്തഥാ .
കുക്ഷിപാർശ്വാന്തരേ ചൈവ കുക്ഷൗ ദോഷോപജന്മ ച .. 1,160.15 ..

തഥാ ചേദൂരുസന്ധൗ ച വങ്ക്ഷണേ കടിപൃഷ്ഠയോഃ .
പാർശ്വയോശ്ച വ്യഥാ പായൗ പവനസ്യ നിരോധനമ് .. 1,160.16 ..

ആമപക്വവിദഗ്ധത്വം തേഷാം ശോഥവദാദിശേത് .
നാഭേരൂർധ്വമുഖാത്പക്വാത്പ്രദ്രവന്ത്യപരേ ഗുദാത് .. 1,160.17 ..

ഗുദാസ്തനാഭിജേ വിദ്യാദ്ദോഷക്ലേദോച്ചവിദ്രധൗ .
കുരുതേ സ്വാധിഷ്ഠാനസ്യ വിവർതം സന്നിപാതജഃ .. 1,160.18 ..

പക്വോ ഹി നാഭിവസ്തിസ്ഥോ ഭിന്നോഽന്തർബഹിരേവ വാ .
പാകശ്ചാന്തഃ പ്രവൃദ്ധസ്യ ക്ഷീണസ്യോപദ്രവാർദിതഃ .. 1,160.19 ..

വിദ്രധിശ്ച ഭവേത്തത്ര പാപാനാം പാപയോഷിതാമ് .
മൃതേ തു ഗർഭഗേ ചൈവ സമ്ഭവേച്ഛ്വയഥർഘനഃ .. 1,160.20 ..

സ്തനേ സമത്ഥേ ദുഃഖം വാ ബാഹ്യവിദ്രധിലക്ഷണമ് .
നാരീണാം സൂക്ഷ്മരക്തത്വാത്കന്യായാന്തു ന ജായതേ .. 1,160.21 ..

ക്രുദ്ധോ രുദ്ധഗതിർവായുഃ ശേഫമൂലകരോ?ഹി സഃ .
മുഷ്കവങ്ക്ഷണതഃ പ്രാപ്യ ഫലകോഷാതിവാഹിനീമ് .. 1,160.22 ..

ആപീഡ്യ ധമനീവൃദ്ധിം കരോതി ഫലകോഷയോഃ .
ദോഷോ മേദഃസു തത്രാസ്തേ സവൃദ്ധിഃ സപ്തധാ ഗദഃ .. 1,160.23 ..

മൂത്രന്തയോരപ്യനിലാദ്ബാഹ്യേ വാഭ്യന്തരേ തഥാ .

വാതപൂർണഃ ഖരസ്പർശോ രൂക്ഷോ വാതാച്ച ദാഹകൃത് .. 1,160.24 ..

പക്വോദുമ്ബരസങ്കാശഃ പിത്താദ്ദാഹോഷ്മപാകവാൻ .
കഫാത്തീവ്രോ ഗുരുഃ സ്നിഗ്ധഃ കണ്ഡൂമാൻകഠിനോഽല്പരുക് .. 1,160.25 ..

കൃഷ്ണഃ സ്ഫോടാവൃതഃ പിണ്ഡോം വൃദ്ധിലിങ്ഗശ്ച രക്തതഃ .
കഫവന്മേദസാം വൃദ്ധിർമൃദുതാലഫലോപമഃ .. 1,160.26 ..

മൂത്രധാരണശീലസ്യ മൂത്രജസ്തത്ര ഗച്ഛതഃ .
അലോഭഃ പൂർണധൃതിമാൻക്ഷോഭം യാതി സരന്മൃദു .. 1,160.27 ..

മൂത്രകൃച്ഛ്രമധസ്താച്ച വലയഃ ഫലകോഷയോഃ .
വാതകോപിഭിസഹാരൈഃ ശീതതോയാവഗാഹനൈഃ .. 1,160.28 ..

വിണ്മൂത്രധാരണാച്ചൈവ വിഷമാങ്ഗവിചേഷ്ടനൈഃ .
ക്ഷോഭിതൈഃ ക്ഷോഭിതൗജാശ്ച ക്ഷീണാന്തർദേഹിനോ യദാ .. 1,160.29 ..

പവനോ വിഗുണീഭൂയ ശോണിതം തദധോനയേത് .
കുര്യാത്തത്ക്ഷണസന്ധിസ്ഥോ ഗ്രന്ഥ്യാഭഃ ശ്വയഥുസ്തദാ .. 1,160.30 ..

ഉപേക്ഷ്യമാണസ്യ ച ഗുല്മവൃദ്ധിമാധ്മാനരുഗ്വൈ വിവിധാശ്ച രോഗാഃ .
സുപീഡിതോഽന്തഃ സ്വനവാൻ പ്രയാതി പ്രധ്മാപയന്നേതി പുനശ്ച മൂർധ്നി .. 1,160.31 ..

രക്തവൃദ്ധിരസാധ്യോഽയം വാതവൃദ്ധിസമാകൃതിഃ .
രൂക്ഷകൃഷ്ണാരുണശിരാ ഊർണാവൃതഗവാക്ഷവത് .. 1,160.32 ..

വാതോഽഷ്ടധാ പൃഥദൗഷൈഃ സംസ്പൃഷ്ടൈർനിചയം ഗതഃ .
ആർതവസ്യ ച ദോഷേണ നാരീണാം ജായതേഽഷ്ടമഃ .. 1,160.33 ..

ജ്വരമൂർഛാതിസാരൈശ്ച വമനാദ്യൈശ്ച കർമഭിഃ .
കർശിതോ ബലവാന്യാതി ശീതാർതശ്ച ബുഭുക്ഷിതഃ .. 1,160.34 ..

യഃ പിബത്യന്നപാനാനി ലങ്ഘനപ്ലാവനാദികമ് .
സേവതേ ഹീനസംജ്ഞാഭിരർദിതഃ സമുദീരയൻ .. 1,160.35 ..

സ്നേഹസ്വേദാവനഭ്യസ്യ ശോഷണം വാ നിഷേവയേത് .
ശുദ്ധോ വാ സുദ്ധിഹാനിർവാ ഭജേത സ്പന്ദനാനി വാ .. 1,160.36 ..

വാതോൽബണാസ്തസ്യ മലാഃ പൃഥക്ചൈവ ഹി തേഽഥവാ .
സർവോ രക്തയുതോ വാതാദ്ദേഹസ്നോതോഽനുസാരിണഃ .. 1,160.37 ..

ഊർധ്വാധോമാർഗമാവൃത്യ വായുഃ ശൂലം കരോതി വൈ .
സ്പർശോപലഭ്യം ഗുല്മോത്ഥമുഷ്ണം ഗ്രന്ഥിസ്വരൂപിണമ് .. 1,160.38 ..

കർഷണാത്കഫവിഡ്ഘാതൈർമാർഗസ്യാവരണേന വാ .

വായുഃ കൃതാശ്രയഃ കോഷ്ഠേ രൗക്ഷ്യാത്കാഠിന്യമാഗതഃ .. 1,160.39 ..

സ്വതന്ത്രഃ സ്വാശ്രയേ ദുഷ്ടഃ പരതന്ത്രഃ പരാശ്രയേ .
തതഃ പിണ്ഡകവച്ഛ്ലേഷ്മാ മലസംസൃഷ്ട ഏവ ച .. 1,160.40 ..

ഗുലമ ഇത്യുച്യതേ ബസ്തിനാഭിഹൃത്പാർശ്വസംശ്രയഃ .
വാതജന്യേ ശിരഃ ശൂലജ്വര പ്ലീഹാന്ത്രകൂജനമ് .. 1,160.41 ..

വേധഃ സൂച്യേവ വിഡ്ഭ്രംശഃ കൃച്ഛ്രേ മൂത്രം പ്രവർതതേ .
ഗാത്രേ മുഖേ പദേ ശോഥഃ ഹ്യഗ്നിമാന്ദ്യം തഥൈവ ച .. 1,160.42 ..

രൂക്ഷകൃഷ്ണത്വഗാദിത്വം ചലത്വാദനിലസ്യച .
അനിരൂപിതസംസ്ഥാനോ വിവിധാഞ്ജനയേദ്വ്യഥാമ് .. 1,160.43 ..

പിപീലികാവ്യാപ്ത ഇവ ഗുല്മഃ സ്ഫുരതി നുദ്യതേ .
പിത്താദ്ദാഹാമ്ലകൗ മൂർഛാ വിഡ്ഭേദഃ സ്വേദതൃഡ്ജ്വരാഃ .. 1,160.44 ..

ഹാരിദ്രയം സർവഗാത്രേഷു ഗുല്മാച്ഛോഥസ്യ ദർശനമ് .
ഹീയതേ ദീപ്യതേ ശ്ലേഷ്മാ സ്വസ്ഥാനം ദഹതീവച .. 1,160.45 ..

കഫാത്സ്തൈമിത്യമരുചിഃ സദനം ശിരസി ജ്വരഃ .
പീനസാലസ്യഹൃല്ലാസൗ ശുക്ലകൃഷ്ണത്വഗാദിതാ .. 1,160.46 ..

ഗുല്മോ ഗഭീരഃ കഠിനോ ഗുരുർഗർഭസ്ഥബാലവത് .
സ്വസ്ഥാനസ്ഥാ അധാവന്തസ്തത ഏവാത്ര മാരകാഃ .. 1,160.47 ..

പ്രായസ്തു യത്തദ്ദ്വന്ദ്വോത്ഥാ ഗുല്മാഃ സംസൃഷ്ടമൈഥുനാഃ .
സർവജസ്തീവ്രരുഗ്ദാഹഃ ശീഘ്രപാകീ ഘനോന്നതഃ .. 1,160.48 ..

സോഽസാധ്യോ രക്തഗുല്മസ്തു സ്ത്രിയാ ഏവ പ്രജായതേ .
ഋതൗ യാ ചൈവ ശൂലാർതാ യതി വാ യോനിരോഗിണീ .. 1,160.49 ..

സേവതേ വാനിലാംശ്ച സ്ത്രീ ക്രുദ്ധസ്തസ്യാഃ സമീരണഃ .
നിരുധ്യാത്യാർതവം യോന്യാം പ്രതിമാസം വ്യവസ്ഥിതമ് .. 1,160.50 ..

സുക്ഷൗ കരോതി തദ്ഗർഭേ ലിങ്ഗമാവിഷ്കരോതി ച .
ഹൃല്ലാസദൗഹൃദസ്തന്യദർശനം കാമചാരിതാ .. 1,160.51 ..

ക്രമേണ വായോഃ സംസർഗാത്പിത്തം യോനിഷു സഞ്ചയമ് .
രക്തസ്യ കുരുതേ തസ്യാ വാതപിത്തോക്തഗുല്മജാൻ .. 1,160.52 ..

ഗർഭാശയേ ച സുതരാം ശൂലാംശ്ചൈവാസൃഗാശ്രയേ .
യോനിസ്ത്രാവശ്ച ദൗർഗന്ധ്യം ഭൂയഃ സ്യന്ദനവേദനേ .. 1,160.53 ..

കദാപി ഗർഭവദ്ഗുല്മഃ സർവേ തേ രതിസമ്ഭവാഃ .

പാകഞ്ചിരേണ ഭജതേ നൈധതേ വിദ്രധിഃ പുനഃ .. 1,160.54 ..

പച്യതേ ശീഘ്രമത്യർഥം ദുഷ്ടരക്താശ്രയസ്തു സഃ .
അതഃ ശീഘ്രം വിദാഹിത്വാദ്വദ്രധിഃ സോഽഭിധീയതേ .. 1,160.55 ..

ഗുല്മാന്താരശ്രയേ ബസ്തിദാഹശ്ച പ്ലീഹവേദനാ .
അഗ്നിവർണബലഭ്രംശോ വേഗാനാം വാ പ്രവർതനമ് .. 1,160.56 ..

അതോ വിപര്യയേ ബാഹ്യകോഷ്ഠാങ്ഗേഷു ച നാതിരുക് .
വൈവർണ്യമഥ വാ കാസോ ബഹിരുന്നതതാധികമ് .. 1,160.57 ..

സാടോപമത്യുഗ്രരുജമാധ്മാനമുദരേ ഭൃശമ് .
ഊർധ്വാധോ വാതരോധേന തമാനാഹം പ്രചക്ഷതേ .. 1,160.58 ..

ധനശ്ചാഷ്ഠ്യുപമോ ഗ്രന്ഥിലോഽഷ്ഠീലാതു സമുന്നതാ .
സമസ്താലിങ്ഗസംയുക്തഃ പ്രത്യഷ്ഠീലാ തദാകൃതിഃ .. 1,160.59 ..

പക്വശയോദ്ഭവോഽപ്യേവം വായുസ്തീവ്രരുജാശ്രയാത് .
ഉദ്ഗാരബാഹുല്യപുരീഷബന്ധതൃപ്ത്യക്ഷമത്വാന്ത്രവികൂജനാനി .. 1,160.60 ..

ആചോപമാധ്മാനമപക്തിശക്തിഃ ആസന്നഗുല്മസ്യ ഭവേച്ച ചിഹ്നമ് .. 1,160.61 ..

ഇതി ശ്രീഗാരുഡേ മഹാപുരാണേ പൂർവഖണ്ഡേ പ്രഥമാംശാഖ്യേ ആചാരകാണ്ഡേ വിദ്രധിഗുല്മനിദാന നാമ ഷഷ്ട്യുത്തരശതതമോധ്യായഃ
